Derinleşen Sınıf Farkı!

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KARAAĞAÇLI
G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi, EBB Öğr. Üyesi.

1.Evrende Sınıf Hali

Sınıf, toplumdaki diğer gruplardan farklı içsel eğilimleri ve çıkarları olan bir gruptur.
Sınıfların oluşumu sınıflar arasında temel bir karşıtlığın varlığına dayalıdır.
Siyasi ve ideolojik bilinç, sınıfın konumu tarafından belirlenirken; bireyin sınıf hiyerarşisindeki konumu ise üretim ve hizmet sürecindeki rolüyle etiketleniyor.
Özgür, köle, patrisyen, lord, lonca ustası, kalfa, işçi, memur, yönetici, öğretmen, doktor, mühendis, teknisyen, hemşire, esnaf… binlerce örneklerinde olduğu gibi; üretim ve hizmet sürecinin yapısı sınıf inşasının temelini oluşturuyor.

2.Tarihte Sınıf Kuramı ve Bilinci

Üretim ve hizmet sürecindeki sınıf bilinci , üretim ilişkilerinin oluşumundan önce gelir. Çünkü, sınıf kuramı önceden var olan sınıf mücadeleleri üzerinedir. Sınıf Kuramı sadece, üreten ile satan yani işçiyle kapitalist arasındaki çatışma ve karşıtlık üzerine kurulu değildir. Sınıf Kuramı, klasik ampriklik, siyaset sentezlemeleri ve temel felsefi okulların düşüncelerine dayalıdır. Bu bulgu İskoç Amprizmi, İngiliz ve Fransız siyasal düşünceleriyle ve Hegel filozofisiyle örneklenip somutlanır (Andrew, 1983 ve Cohen, 1978).

3.Sınıf Oluşumunda Temeller

Sınıf oluşumun temelleri yabancılaşma (anomi) ile başlar. Anomi bireysel, toplumsal, birey ve aile, birey ve devlet etkileşimiyle kendini gösterir. Bu anomiler arasında en lekeli ve tehlikelisi bireyin devlete devletin bireye yabancılaşmasıdır. Bireyin devletten umut ve ümidini kesmesi devletin de yurttaş bireylerine kayıtsız kalması en trajik anomidir. Bu halde Aytmatov'un evrensel hit olmuş edebiyat yapıtında vurguladığı "Toprak Ana"sı ve Devlet Baba'sı oluşmaz! (Aytmatov, 2000).

Sınıf oluşumu, tarihsel bilinçle devam eder, gelirin kökenleriyle de gerçek sınıf ayrımı ortaya çıkar. Çünkü; sınıf olgusu ekonomiyle başlar sosyo-kültürel yapıyla belirginleşir.

Bu yüzden; "Rantiyeciler, Kapitalistler ve İşçiler" sınıfsallığının çıkışı da ekonomik uzantılara dayalıdır.

Bu yapısal betimlemeyle; sınıf oluşumu toplumsal statüden yani toplumsal konumdan çok üretim ilişkilerinin sonucudur.
Çünkü; bir sınıfı diğerinden şu iki temel ölçüt ayırıyor:
*Üretim araçlarının sahipliliğidir.
*İşçilerin emek güçlerinin kimin kontrolunda olduğudur.

Üretim araçlarına sahiplik; kapitalist özneleri, emek güçleri ise işçi sınıfını gösteriyor.

"Üretme ve hizmet etme" eylemiyle "kapitalist emek satın alırken; işçilerin kendi emek gücünü satmasıyla sınıf oluşumu ve bilinci iki sınıf ayrımıyla belirginleşmiştir.

4.Kamu Küçülürse Sınıf Farkı Artar!

2025 Dünya evrenselinde ve Türkiye ölçekli ulusal yapısında da "rantiyeci, kapitalist ve emekçi" sınıflarının varlığı sürmekte, sadece yeni özneli liberal kuşatmacı ve tutucularla "post-kapitalist" havalı terimi yakıştırılarak kullanılmaktadır.

Emevi anlayışlı ve gösterişli siyasal islam (Müslümanlık değil!) politika yapıcıları rantiyecilere ve post-kapitalist para hırslı doğa karşıtı adı şirket ama özü "yağmacı ve kuşatmacı" ellere kamusal alanları bırakmaktadır. Bu bırakış içindeki temel savunu ise; (1)"devlet küçülmeli özündeki asli işlerine ağırlık vermelidir(!) ve (2)Hem tüm endüstriyel gelişmiş ülkelerde özel sektör o ülkeleri gelişmiş yapmıştır (!)" zayıf gerekçeleri olmaktadır (Karaağaçlı,2023).

Kamusal hizmet alanlarının temel bileşenlerinden eğitim, sağlık, ulaşım, iletişim, enerji, barınma, tüketim gıdalarına erişme … kalemleri kamusal marifetli girişimlerden çıkarılıp bir avuç tekelci rantiyecilere özelleştirilirse çıkan fatura "işçi, memur, köylü, emekli.. sınıfına kesilir.

Bu konuda yeni özneli liberallerin yaptıkları "devlet destekli enerji fatura güzellemeleri" de Anadolu insanının deyimiyle yaraya merhem olmaktan uzak, derinleştirici olur.

Zaten Feodal toplumun yıkıntılarından doğan modern kapitalist toplum, sınıf karşıtlıklarını ortadan kaldıramadığı gibi; aksine; yeni sınıflar ve yeni baskı koşulları getirmesi de sınıf farklarını daha da artırmıştır:

Çünkü;

- Gezegenin hemen her coğrafyasındaki haydut devletlerin savaşları sınıf farkını tetikliyor.
- Rantiyecilerle işçiler üzerindeki baskıları her zamankinden daha fazla yapıyorlar.
- Ekonomik fırsatçılık sınıf farkını kapitalistler lehine artırıyor.
- Neoliberalizm kafası post-kapitalizm öznesiyle daha çok kazanç uğruna, Dünya'da ve Türkiye'de doğaya, ormana, zeytine zarar verirken; sınıf bilincini lekeliyor.
- Eğitim, sağlık, konut ve beslenme eşitsizlikleri paralı statülü sınıf farkını artırıyor.
- Gıda enflasyonun yüksekliği temel ihtiyaçlara erişimde sınıf farkını derinleştiriyor.
- "Hak, hukuk ve adalet" güzellemeleri sahada sınıf farkını gideremiyor.
- İnsan hakları ve sosyal eşitlik ihlalleri sürüyor.
- Siyasal islam anlayışlı politikalar "laiklik" ilkesini örseleyip "inançlar kutsiyeti" üzerinden sınıf farkını karşıtlaştırıyor.
- Parası olanın okuduğu, olmayanın yine ve ancak kamuya istemsiz yöneldiği "özel okul rantiyecileriyle eğitsel iklimli sınıf farkı fizik-mekan iklimli sınıf farklarını derinleştiriyor.
- YKS sınavından çıkan yüzlerce sınav birincileri de "hazırlığın eşitsiz ama yarışın eşit olduğu(!)" eğitsel sınıf farkının en güncel tuhaf örnekleri olarak gözleniyor.
- Okuduğu kitabın kapağını değil de; yediği yemeğin tabağını paylaşan "kültürel gecikmeli haller" de toplumsal sınıf farklarını artırıyor.

5.Vargıda ve Yargıda; Sınıf Farkı

Evrensel ve ulusal ölçekli uygulamalarda artan "sınıf farkının burada durmayacağı gözleniyor!"

Siyasi ve ideolojik bilinç sınıfın konumu tarafından belirlenirken; üretim sürecinin yapısı sınıf inşasının temelini oluşturuyor. Sınıf karşıtlıkları basit ama post-kapitalist uygulamalarla her geçen gün artıyor. Gösterişli yaşamlar, inanç halleri ve rantiyeci girişimler de sınıf farkını tetiklerken; sosyal adalet ve eşitlik hallerinden her geçen gün daha da uzaklaşılıyor.

6.Sınıf Farkına Sıfır Toleransa; Temel ve Tümel Bir Öneri

Sınıf oluşumu ve bilinci tarihsel üretim sürecinde üretim ilişkilerinin oluşumundan önce başladığından, artan yenilikçi teknolojik gelişmeler emeğini satanlardan yana değil de; üretim araçlarını elinde bulunduranların lehine rant, kapital ve sömürü dijital araçlarına evrilmiştir.
Çözüm; insan odaklı merkezi ve yerel siyaset yapmaktır. Eğer insan odaklı siyaset yapılmazsa, zaten başat ekonomik, sosyal ve kültürel icraatları zayıf olan "yeni özneli tutucu kuşatmacı liberaller" "daha çok kazanma uğruna" insanlıklarını daha da kaybeceklerdir.

Bu önerinin temeli ve tümeli ise "Cumhuriyetçi Demokrasi ve Atatürk filozofisidir." Çünkü; önemli olan kimsesizlerin kimsesi olan; "cumhuriyet aşkıdır" gerisi ise güncel bağlama göre sosyal ve dayanışmacı kamusal yararlı politikalar üretip uygulamaktır. Somut örnek ve yiğitlikse; "zeytinleri Türkiye ve Dünya Coğrafyası'nda yaşatmak, sofralara eşit ve ekonomik sunma yollarına ait politikalar üretmektir"

Kaynaklar

Andrew, E. (1983). "Sınıfın Kendisi ve Sınıfa Karşı Sermaye: Karl Marx ve Sınıflandırıcıları". Kanada Siyaset Bilimi Dergisi / Revue canadienne de science politique.16(3). Kanada Siyaset Bilimi Derneği:*577*–584.

Atatürk, G.M.K. (2020). **Cumhuriyetimizin Emanetçisi Olan Çocuklarımız İçin Nutuk. Kripto**

Aytmatov, C. (2000). **Toprak Ana.** www.kiayapyurdu.com

Britanica (2014), **"Max Weber." Encyclopædia Britannica. Online.** 24 Eylül 2014. www.britannica.com.

Cohen, G.A (1978). Karl Marx'ın Tarih Teorisi: Bir Savunma . New York: Princeton University Press. s. 73–77 . ISBN 0-691-07068-7.

Durkheim, E. (1951). **The Division of Labor in Society.** Çev: Spaulding-Simpson. Division of Labor. USA. New-York.

Karaağaçlı, M. (2023). **Her Durum ve Zaman Değişkeninde Kamu Minimal ve İsteksiz Olamaz!.** Mektepli Gazete Köşe Yazıları. www.mektepligazete.com.tr. 27.08.2023.

Gönlübol, M. (1981). **Atatürk'ün Dış Politikası; Amaçlar ve İlkeler, Atatürk Yolu,** 1981, s. 269.

Karaağaçlı, M. (2025). **Yurtta Barış Dünya'da Barış Slogan ve Parola Değildir!.** http://www.mektepligazete.com. Köşe Yazıları. 16.06.2025.

Etiksel İlke
Burada yer verilen görüşlerden yapılan alıntılarda kaynak gösterilmesi etiksel olarak uygun olacaktır.

İletişim ve Erişimi
e-posta : mkara@gazi.edu.tr
Web (1) : w3.gazi.edu.tr/~mkara
Web (2) :https://avesis.gazi.edu.tr/mkara

ORCID:https://orcid.org/0000-0003-3488-1021

Süren Yayın Ortamları ve Portalları

Futbol-spor-yorum :www.yurtspor.com.yazarlar
Eğitim,sosyoloji,güncel:www.mektepligazete.com.köşeyazıları
Bilim-araştırma :www.mektepligazete.tebeşirbülten.com
Tüm yayınlar blogu :mustafakaragacli.blogspot.com

Bilişim Medyaları

Facebook (1): Kirizma
Facebook (2): Mustafa Karaağaçlı
X : M_Karaagacli_
İnstagram : mustafakaraagacli1
Youtube :AkademikAda